

ת"פ (ירושלים) 1323-02-24 - מדינת ישראל נ' עבד אלכרים אבו כאמל

ת"פ (ירושלים) 1323-02-24 - מדינת ישראל נ' עבד אלכרים אבו כאמל ואח'מחוזי ירושלים
ת"פ (ירושלים) 1323-02-24
מדינת ישראל

נגד

1. עבד אלכרים אבו כאמל

ע"י ב"כ עו"ד ר' ענבוס

יזן אבו קמל

ע"י ב"כ עו"ד ס' עלי ועו"ד מ' סנדרוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

[30.12.2024]

כבוד השופט אוהד גורדון

גזר דין

רקע

1. בהליך זה החלה שמיעת הראיות ביום 12.11.24, נשמעו חמישה חוקרים ושוטרים אך עדים מרכזיים לא התייצבו. בהמשך, בימים 9.12.24 ו-12.12.24 הציגו הצדדים הסדר טיעון, לפיו תוקן כתב האישום והנאשמים הודו בו והורשעו בעבירות הבאות:

שניהם הורשעו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333, 335(א) ו-1(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

הנאשם 1 הורשע, בנוסף, בעבירה של ירי מנשק חם, לפי סעיפים 340(ב) ו-1(2) לחוק העונשין.

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, נאשם 1 הוא אחיינו של הנאשם 2. לשניהם אין היתר לשאת נשק. ביום 7.1.24 עובר לשעה 11:40 עשה ח.ע. (להלן: "המתלונן" או "נפגע העבירה") את דרכו ברגל ממקום עבודתו, לעבר ביתו המצוי במחנה הפליטים שועפט. עם הגעתו לסמטה בשכונת זלאבני ובסמוך לסניף קופת חולים שבמקום נתקל המתלונן בנאשם 1. כשהבחין בו הנאשם 1, כאשר בכתב האישום נרשם כי הדבר בוצע מסיבות שאינן ידועות למאשימה, נצמד הנאשם 1 עם רכב אל המתלונן, שצעק לנאשם 1 לעצור. בתגובה הוציא הנאשם 1 את אצבע האמה של ידו מהחלון והפנה אותה לעבר המתלונן. המתלונן המשיך לכיוון ביתו והנאשם 1 המשיך לדרכו. זמן קצר לאחר מכן, הגיע המתלונן סמוך לביתו ונאשם 1 הגיע אף הוא למקום, אוחז באלה מברזל. הוא הניף את האלה ופגע במתלונן בכתפו. אנשים שהיו במקום הפרידו בין השניים וכל אחד הלך לדרכו.

בהמשך, הצטיידו הנאשמים בקטנוע שעל לוחית הזיהוי שלו הודבק סרט דביק שחור. כשהגיע המתלונן לרחוב המוביל לביתו, הגיעו לשם הנאשמים כשהנאשם 2 נהג בקטנוע והנאשם 1 ישב מאחוריו והטמין בכיס בגדו נשק. הנאשמים חסמו את דרכו של המתלונן, ובעודם עומדים במרחק של כמטר וחצי מהמתלונן קרא הנאשם 2 לנאשם 1 "תהרוג אותו". נאשם 1 הוציא את הנשק וירה לעבר רגלו של המתלונן. המתלונן נפגע בקרסול רגלו הימנית ונפל לקרקע. הנאשמים החלו בנסיעה מהמקום תוך שנאשם 1 ירה מספר כדורים נוספים תוך כדי נסיעה.

3. בשל הירי נפגע המתלונן ברגלו, נגרמו לו פצעי כניסה ויציאה ונשבר הפטישון הלטרלי שלו ברגל ימין. הוא נזקק לאשפוז למשך יממה בבית חולים, ולמעקב רפואי. ראיות וטיעונים לעונש

4. לפי הרישום הפלילי שהוגש, לנאשם 1 הרשעה קודמת משנת 2021 בגין עבירה של החזקת סכין שבוצעה בשנת 2019. הוא נדון למאסר מותנה והתחייבות. לנאשם 2 אין הרשעות קודמות.

5. המאשימה הגישה הצהרת נפגע, בה מסר המתלונן כי הוא מכור לסמים וביום האירוע נתקל בנאשם 1 וצעק עליו משום שהעיד כנגד דודיו. עוד מסר שלא היה ביניהם סכסוך והיחסים בין המשפחות טובים, וכי בעקבות הירי הוא אושפז ליום, שוחרר, לא נגרם לו נזק נוסף והוא סולח לנאשמים ולא ידרוש מהם פיצוי - ואף מתנצל על הדברים שאמר לנאשם 1.

6. אביו של המתלונן העיד כעד לעונש מטעם ההגנה. הוא מסר כי נערכה סולחה, כי בנו נפגע פגיעה קלה והשתחרר, וכי הבן הוא נרקומן ויש לאב חששות "שהוא יעשה בעיות עם אנשים אחרים". עוד מסר שכיום אין "בעיות" בין המשפחות, וביקש שלא להחמיר בעונש.

7. המאשימה תיארה בטיעונה לעונש את נסיבות העבירות כפי שפורטו בכתב האישום, ועמדה על חומרת המעשים תוך הדגשת השותפות שבין הנאשמים, המרחק הקצר ממנו בוצע הירי והירות הנוספות. נטען שחלקו של הנאשם 1 דומיננטי, בביצוע הירי עצמו ובמהלך ההסלמה עד לירי, וכי הגם שהנאשם 2 לא ירה, תרומתו מהותית. צוינו הסיכון לפגיעה בעוברי אורח בשל ירי ברחוב תוך כדי נסיעה, והנזק שנגרם בפועל של פגיעה במתלונן. נטען, בהפניה לפסיקה, שאין לתת משקל רב לסולחה שנערכה. צוין שהסכם הסולחה לא הוגש ולא ניתן לדעת האם היא יציבה. עוד נמסר שהנשק לא נתפס.

המאשימה הפנתה לפסיקה לעונש, ועתרה לקבוע לנאשם 1 מתחם עונש הולם שינוע בין 3.5-6.5 שנות מאסר, ולנאשם 2 - 2.5 עד 4.5 שנות מאסר. צוינה הרשעתו הקודמת של הנאשם 1, ונטען שיש לשקול גם את שיקולי הרתעת הרבים. המאשימה ביקשה למקם את עונשי הנאשמים בהתקרב לרף התחתון של המתחמים אך לא ברף התחתון עצמו. היא עתרה לגזור לנאשם 1 מאסר למשך 52 חודשים, מאסר מותנה ורכיב כלכלי בדמות פיצוי או קנס, ולנאשם 2 מאסר למשך 38 חודשים וענישה נלווית מקבילה.

8. בנוסף, ציינה המאשימה שהסכסוך שהוביל לאירוע הנדון כאן נולד מהליך קודם (ת"פ 28727-08-22). להלן: "ההליך הקודם", בו היה הנאשם 1 נפגע העבירה. באותו הליך נערך הסדר והוא עסק באירוע חמור יותר מבחינת סעיפי העבירה ובנזקים קשים יותר לנפגע. היא מסרה שבאותו הליך גובש הסדר "סגור" לעונש, לפיו נגזרו עונשים של 36 חודשי מאסר ו-45 חודשי מאסר לנאשמים שונים. נטען שאין ללמוד מכך לענייננו, שכן דובר בהסדר "סגור" שחרג מרמת הענישה הנהוגה. עוד נטען כי חלק מהסיבות שהובילו להסדר מקל באותו הליך הוא האירוע מושא הליך זה, שגרם לנאשמים שם לחזור בהם מהודיה ולנהל את ההליך שאז, בשל קושי ראייתי, נערך ההסדר האמור. עוד נטען שבדיון באותו הליך ב"כ הנאשם 1 (שם: ב"כ נפגע העבירה) התנגד להסדר וטען שהענישה נמוכה.

9. ב"כ הנאשם 1, בטיעונו לעונש, טען שאין להחמיר בשל השימוש שעשה מרשו בנשק משום שעבירות נשק הושמטו מנוסח כתב האישום. צוין שהנאשם 1 הוא יליד 2001, סובל מנכות ונקבעה לו בביטוח הלאומי דרגת אי כושר של 100% (ענ/1 וענ/2). נמסר כי נזקק לניתוחים ואשפוז ממושך, וסבל גם נזק נפשי שתואר. זאת, עקב המעשים מושא ההליך הקודם, שכללו ירי בנאשם 1 בידי שלושה, בכלי נשק שונים, משום שהעיר על "חריקות" בכביש. ב"כ הנאשם 1 הגיש את כתב האישום בהליך הקודם (ענ/6) וטען, שהיורים בהליך הקודם הם הדודים של המתלונן כאן, כי הנאשם 1 ובני משפחתו עמדו להעיד כנגד היורים אך המאשימה בחרה לעשות הסדר עמם לו התנגד הנאשם 1, וכי לפי הצהרת הנפגע שהוגשה בהליך הנוכחי המתלונן צעק לעבר הנאשם 1 על רקע זה, ביום האירוע מושא כתב האישום. נטען שהמתלונן מעורב בעולם הפשע ומכור לסם, הוצגו תמונות בהן צולם עם כלי נשק (ענ/4), והוגשה החלטה לפיה בעברו הרשעה בפלילים וריצוי מאסר (ענ/5). נטען שיש לשקול את הטראומה שעבר הנאשם 1 כרקע למעשה וכנימוק לקולה.

10. ההגנה הוסיפה וציינה את הודאת הנאשם 1 בעבירות, למרות קשיים ראייתיים, ומסרה כי מאז ינואר השנה הוא שוהה במעצר ובתקופה זו נולדה לו בת. נטען שהפגיעה במתלונן מינורית ודרשה רק חבישה והשגחה קצרה. הוגשה פסיקה לעונש, ונטען כי הטיפול התרופתי בנאשם 1 בגין פציעתו נפסק עם מעצרו (ענ/7). התבקש להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם 1, העומדת קרוב לשנה.

11. ב"כ הנאשם 2 הצטרף לטיעוני קודמו, והדגיש את הטיעון שעסק בהליך הקודם בטענו, כי מתחם העונש צריך להיות נמוך משמעותית מזה לו טענה המאשימה. עוד טען שיש לבדל את מרשו מהנאשם 1, משהורשע בעבירה אחת בלבד, לא ירה או פגע בעצמו במתלונן ומעורבותו הסתכמה בנהיגה בקטנוע. לצד אלה נטען, כי הנאשם 2 נגרר לעבירה בשל בקשת קרוב משפחתו ואינו קשור לסכסוך או להתרחשות המוקדמת המתוארת בכתב האישום. צוינה הודאת הנאשם 2 ונטען שוויתר על תסקיר שירות המבחן בשל עניינו של הנאשם 1 והעומס שעל שירות המבחן.

12. אף ב"כ הנאשם 2 טען שהחבלה למתלונן היא קלה, וכי נערכה "סולחה" שיש לתת לה משקל ניכר. עוד טען כי ההליך גרם לנאשם 2 למעצר ממושך ולנזק לילדיו ולמשפחתו, והוסיף כי הנאשם בן 24, אב לשני פעוטות ורעייתו לא עובדת ומתפרנסת מתמיכה משפחתית. כן נטען שיש לתת משקל לאמור בהצהרת הנפגע, ושהאחרון כמעט ולא התייחס לנאשם 2.

ההגנה הוסיפה והציגה כי אין לנאשם 2 הרשעות קודמות, וטענה שהעבירה הנוכחית היא מעידה, שאין להחמיר בגינה ושיש לתת משקל רב לשיקולי השיקום. נטען כי מתחם העונש ההולם לנאשם 2 צריך לנוע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין שנתיים במאסר. ב"כ הנאשם 2 הפנה לפסיקה מטעמו, וביקש להסתפק בימי המעצר של מרשו, אף כחריג למתחם העונש.

13. הנאשם 1 לא הוסיף דברים.

14. הנאשם 2 נשא דברים בהם ביקש סליחה על מעשיו, והתנצל בפני אבי המתלונן (תוך שטען כי המתלונן הוא חברו) ובפני בני משפחתו. הוא מסר שלמד את הלקח מזמן המעצר, ושילם מחירים משפחתיים ואנושיים. עוד ביקש להקל בעונשו ולאפשר לו לשוב למשפחתו.

דין

מתחם העונש ההולם

15. עבירת החבלה בה הורשעו שני הנאשמים נועדה לגונן על שלמות הגוף ולמנוע גילויי אלימות, הגורעים גם מתחושת הביטחון האישי. הנאשמים פגעו בערכים מוגנים אלה עת חברו זה לזה, הצטיידו בכלי פגיעה ובאמצעי תנועה והסוואה, ותקפו את המתלונן בצורה מתוכננת ומסוכנת שכללה שימוש בנשק חם. הנאשם 1 הוסיף וחסא בעבירה של ירי מנשק חם באזור מגורים ובאופן שיש בו לסכן חיי אדם, מה שמעצים את מידת הפגיעה בערכים המוגנים.

16. חומרת המעשים מודגשת ברקע לביצוע המעשים. על פי העובדות המוסכמות, דובר במהלך אשר הלך והסלים עד שהוביל את הנאשמים למעשים כה פוגעניים. החומרה מודגשת גם בחבירת הנאשמים זה לזה לצורך הביצוע, וכן במידת התכנון והוצאת התכנית לפועל - בדרך של "מארב" לנפגע העבירה. הגם שהאחרון לא היווה איום מידי עבורם, הנאשמים היו נכונים לפגוע בו בצורה קשה, בירי לעבר גופו ואף תוך קריאה של הנאשם 2 לנאשם 1 להרוג את המתלונן.

17. מעשי הנאשמים גרמו לנזק של ממש. זאת נוכח הפגיעה במתלונן, שעבר רגעי חרדה וספג חבלות פיזיות וצורך באשפוז ומעקב, כמתואר לעיל מתוך עובדות כתב האישום. בד-בבד אשקול את תיאורי המתלונן עצמו בהצהרת הנפגע אודות הנזק שנגרם לו, ותיאורי אביו בעדות לעונש כאשר אלה ממתנים מעצמת הנזק הפיזי שנגרם, מה עוד שלא הוגש תיעוד רפואי.

לצד הנזק בפועל, יש להוסיף ולשקול את פוטנציאל הנזק הכרוך במעשים. ירי מנשק חם ממרחק קצר, ובהמשך ירי תוך נסיעה, עלולים היו להביא לפגיעות פיזיות קשות יותר ואף למוות, בין אם של המתלונן או של אחרים תמימים, וזאת גם אם הנאשמים לא כיוונו לכך.

18. לא אחת הודגשה בפסיקה החומרה שבשימוש בנשק חם, הנקשרת גם בתופעה של זמינותו הרחבה של נשק בלתי חוקי. בכלל זה נדון הקושי שבשימוש בנשק באזורי מגורים תוך סיכון חפים מפשע. מאלה נגזרת גישה עונשית מחמירה למקרים של שימוש בכלי ירייה, בפרט כדרך לפתרון סכסוכים.

למשל, בע"פ 3169/21 מדינת ישראל נ' אגבאריה (21.6.2021) נפסק כי "הפער בין הרקע הנורמטיבי של המשיבים לבין פעולותיהם העברייניות, שנעשו בקלות בלתי נסבלת, מדגיש את השימוש הרחב בנשק לפתרון סכסוכים יומיומיים, אף בידי מי שנעדר דפוסי התנהגות עברייניים, וכן את זמינותם הרבה של כלי נשק לכל דורש. כפי שנקבע בעבר, במצב דברים זה הכף נוטה לעבר שיקולי ההרתעה וההחמרה בענישה, גם במקרים שבהם מבצעי העבירות נעדרי עבר פלילי".

בדומה, בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח (5.11.2019) נפסק כי "השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה [...] על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת. בית משפט זה לא נותר אדיש למול השימוש הגובר בנשק חם, והדגיש לא אחת את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה כלפי השימוש בו לשם פתרון סכסוכים. זאת במיוחד כאשר השימוש בו נעשה בסביבת בתי מגורים".

19. בעניינו של הנאשם 1 יוזכר, לצד ההרשעה בעבירה נוספת, כי הוא אשר נשא את הנשק וביצע בפועל את אקט הירי. עוד נטל חלק מרכזי באירועים המקדימים ובמהלך ההסלמה שהוביל לירי במתלונן כמפורט לעיל. נתונים אלה יבואו לידי ביטוי בעיצוב מתחם העונש ההולם בגין מעשי הנאשם 1.

ואילו הנאשם 2, הגם שלא ביצע בעצמו את הירי, הצטרף לנאשם 1 למהלך הפגיעה. כך עשה בשותפות מתוכננת, מלאה ומודעת, ובתרומה מהותית. הדבר עולה מן הדרך בה תיפקד בהוצאה לפועל של הפעולה המשותפת: נהיגתו באופנוע שלוחית הזיהוי שלו הוסוותה, ההגעה אל המתלונן והקריאה לנאשם 1 "תהרוג אותו", וההימלטות המשותפת תוך המשך ירי של הנאשם 1.

20. מכאן לטעמים הפועלים לקולה. בכלל זה יישקל, בעניינם של שני הנאשמים, כי לא יוחסה להם עבירה הכוללת יסוד נפשי חפצי. עוד יישקל כי הירי בוצע לעבר רגלי המתלונן, ולא לעבר איברים חיוניים שהפגיעה בהם יוצרת סיכון רב יותר, וכי למרבה המזל לא נגרמו תוצאות קשות יותר מאלה שנגרמו בפועל.

21. לצד אלה, יישקל הקשר שבין ההליך הקודם ובין האירוע מושא הליך זה.

בנסיבות שלפניי אני סבור שיש לשקול קשר זה. אמנם, בסעיף 5 להסדר הטיעון התחייבו הצדדים שלא לחרוג מעובדות כתב האישום המתוקן, לא לסתור עליהן או לגרוע מהן, ובפרט - לא להוסיף עליהן. בדומה, קובע חוק העונשין כי הנאשם אינו רשאי להציג במסגרת הטיעונים לעונש ראיות הסותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה (סעיף 40(ב)(1)).

ועם זאת, בכתב האישום ציינו הצדדים כי תחילת האירוע היא בכך שהנאשם 1 נצמד עם רכבו למתלונן וזאת "מסיבות שאינן ברורות למאשימה". אותן סיבות עלומות בוארו בטיעון לעונש, ויש לציין - בידי שני הצדדים, כשגם המאשימה טענה שההליך הקודם מצוי ברקע למעשים, וכל צד הציג פרשנות משלו לדברים וטיעון באשר להשתלשלות העניינים בהליך הקודם. לצד אלה, סעיף 40(ב)(1) לחוק העונשין הנזכר לעיל מתיר להגנה להביא בשלב העונש ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, וס"ק (2) מוסיף ומעגן שיקול דעת להתירן וזאת כדי למנוע עיוות דין. בנוסף, הראיה המרכזית שהיא רלבנטיות לסוגיה הנדונה כאן היא הצהרת נפגע - שהוגשה בידי התביעה. זאת, לצד כתב האישום בהליך הנוסף שאין מחלוקת על האותנטיות שלו. על רקע זה, בהינתן שסעיף 40(א)(5) מחייב את בית המשפט לשקול בעיצוב מתחם העונש ההולם את הסיבות שהניעו נאשם לבצע את העבירה, ובמצב דברים בו הצדדים מסכימים בדבר הרקע למעשים והנפגע עצמו מציין זאת בהצהרת הנפגע, סבורני שהולם להתחשב בכך.

22. מכאן לגוף הסוגיה: כתב האישום בהליך הקודם כפי שהוגש כאן (ענ/6) עוסק באירוע בו נורה המתלונן שם, שכאמור הוא הנאשם 1 כאן, בידי שלושה בני משפחה. זאת, לאחר שהעיר לבנו הקטין של אחד מהם על נסיעה לא בטיחותית בטרקטורון. היורים הגיעו למקום הימצאו, ריססו לעברו בגז מדמיע, ירו בו מטווח קצר וכן ירו לעבר אביו. עוד צוין שם שכתוצאה מהמעשה הנאשם 1 איבד הכרה, דימם ופונה כשהוא מונשם לבית החולים, ספג חבלות שונות ונדרש לאשפוז ממושך ולניתוחים.

בנוסף, בהצהרת הנפגע בהליך זה, כתב הוא כי ביום האירוע נתקל בנאשם 1 "והפניתי צעקות כלפיו על שהוא מעיד נגד הדודים שלי ומפליל אותם בבית המשפט", וכי הוא מתנצל על כך.

לנסיבות אלה רלבנטיות להבנה הולמת של טיב האירוע מושא האישום. יודגש, כי אין בהן להצדיק את המעשים החמורים שביצעו הנאשמים, אך בשקילת הסיבות שהניעו אותם לבצע את העבירה אין להתעלם מכך שהנאשם 1, שנפצע בצורה קשה באירוע החמור מושא ההליך הקודם, מצא עצמו מושא ל"צעקות" מצדו של בן משפחה של תוקפיו, על כך שהוא מעיד כנגדם. התחושות שעשויות להתעורר בסיטואציה כזו הן מובנות ורלבנטיות לאומדן עקרון ההלימה, הגם שהאופן בו בחר הנאשם 1 לתת להן ביטוי (בהמשך גם יחד עם הנאשם 2) הוא פסול מכל וכל. גם במישור הנורמטיבי יש משמעות לכך שנפגע עבירה המעיד במשפט מוצא עצמו מושא לטרוניות בשל כך.

23. להבדיל, לא מצאתי לתת משקל של ממש לטענות שביקשו להשחיר את פני המתלונן. גם אם הוא משתמש בסמים, בעל עבר פלילי או בעל גישה לנשק כנטען (ראו הצהרת הנפגע, עדות אביו והתמונות ענ/4), אין לפניי ראיות לפיהן המעשים מושא הליך זה קשורים בכך, ואין בכך לגרוע מחומרם.

24. הענישה הנוהגת במקרים קודמים מציגה יישום של ההנחיה העונשית עליה עמדתי לעיל, בדרך של גזירת עונשי מאסר לתקופות משמעותיות, לצד ענישה נלווית. עם זאת, קיים מנעד בשל השוני שבין המקרים, לרבות בנוגע לנסיבות הביצוע, לנתוני המבצעים ולתוצאות המעשים.

למשל, המשיבים בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח ואח' (5.11.19) הורשעו לפי הודאותיהם בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות חמורות ובעבירות בנשק. על רקע סכסוך בין משפחות, שניים מהם הצטיידו באקדחים, נסעו הלוך ושוב מול המתלונן שעמד ליד ביתו, וירו לעברו מספר פעמים עד שפגעו בבטנו התחתונה - פגיעה שהצריכה ניתוח. משיב שלישי ירה באקדח לעבר אחד מבני המשפחה היריבה, שנפגע בירך ואושפז למשך כשבוע. עוד ירה לעבר אנשים שלא נפגעו. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש שנגזר על משיבים אלה. על אחד משני היורים, בעל עבר פלילי, נגזרו שש שנות מאסר תחת חמישים חודשי מאסר שנגזרו עליו בבית המשפט המחוזי; על יורה שני - חמש שנות מאסר תחת ארבעים ושניים חודשי מאסר, ועל היורה השלישי - שלוש וחצי שנות מאסר תחת

שנתיים במקור.

25. בע"פ 4119/14 הנבוזי נ' מדינת ישראל (21.9.14) נדון צעיר שהורשע לפי הודאתו בעבירות בנשק, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וירי באזור מגורים. על רקע סכסוך משפחות שכלל רצח של אחיו, ותוך מפגש שהסלים לעימות הדדי, שלף אקדח שהחזיק שלא כדין וירה באוויר ובהמשך לעבר אחרים. נגרמו פגיעות לשלושה: לאחד שבר בברך ובכף הרגל שהצריך ניתוח ואשפוז, לנפגעת שנייה נגרמה פגיעה בבטן ובאיברים פנימיים שהצריכה אשפוז ארוך, ולנפגע שלישי נגרמה פגיעה באמה, שהצריכה ניתוח ואשפוז קצר. התסקיר הציג תמונה מעורבת, וכנגד הצעיר התנהל הליך נוסף. בית המשפט המחוזי גזר עליו 36 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי. בית המשפט העליון דחה ערעורים הדדיים של הצעיר ושל המדינה, וציין שהעונש נוטה לקולה אך נוכח הרקע לאירועים אינו מוצא להחמיר בעונש.

26. בת"פ (חי') 35364-01-18 מדינת ישראל נ' אבו חוסין (31.1.19) נדון אדם נעדר הרשעות קודמות, שהורשע לפי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ונשיאת נשק והובלתו שלא כדין. על רקע סכסוך כספי עם אחיו, הגיע הוא יחד עם אחרים לפגישה עם המתלונן, ותוך שהמתלונן הותקף במקלות התקרבו אליו וירה לעברו מספר כדורים. המתלונן נפגע ברכו ובאיברים נוספים, ונדרש לאשפוז וטיפול רפואי. בית המשפט המחוזי גזר עליו 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי. ערעורו לבית המשפט העליון (ע"פ 1971/19 אבו חוסין נ' מדינת ישראל (30.6.19)) נמחק לבקשתו.

27. בע"פ 9306/20 ברגות נ' מדינת ישראל (29.4.21) נדון מי שהורשע לאחר ניהול הוכחות בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ובנשיאת נשק והובלתו. הוא נטל חלק בירי מתמשך מתוך רכב לעבר חבורת אנשים ובהם המתלונן. המתלונן נפצע מרסיסי קליע ונדרש לטיפול בבית החולים. על המערער, נעדר עבר פלילי, הוטלו 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי. ערעור על חומרת העונש נדחה, בציון כי הוא "נוטה (מאד) לקולא".

28. בע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד (29.6.21) נדון צעיר נטול עבר פלילי, אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה (שיש לציין כי היא חמורה מהעבירה הנדונה כאן), נשיאה והובלה של נשק, וירי מנשק חם באזור מגורים ובאופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם. דובר בסכסוך כספי בין קטין לבין אחיו של אותו צעיר. למפגש שתואם באמתלה של יישוב הסכסוך, הגיע הצעיר נושא אקדח וכדורים. לאחר שאחר שהגיע עמו תקף את המתלונן, התקרב הוא אל המתלונן, ירה באקדח מספר יריות באוויר, כיוונו לראשו של אחר שניגש לעזור למתלונן ובהמשך ירה כדור אחד מטווח קצר בצווארו של המתלונן - שנחבל בצורה קשה. הוא הוסיף וירה באוויר, ונמלט. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, וגזר לו שמונה שנות מאסר חלף שש וחצי שנים שנגזרו בבית המשפט המחוזי, לצד מאסר מותנה ופיצוי בסך 40,000 ₪.
29. בת"פ (מחוזי ירושלים) 47276-02-22 מדינת ישראל נ' עדאוון (23.5.23), אליו הפנו שני הצדדים, נדון צעיר כבן 19 ללא עבר פלילי, שהורשע לפי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ונשיאת נשק. על רקע סכסוך משפחות ומשחש מאוים עקב יריות ששמע, שלף אקדח וירה כדורים רבים, חלקם באוויר וחלקם סמוך לרגליהם של שניים ובהמשך לכיוונו של אדם נוסף. לנפגעים נגרמו פגיעות שטחיות מרסיסים, ואחד מהם ספג גם פגיעת קליע בכף רגלו. בתסקיר עלו קשיי נטילת אחריות. נגזרו עליו 36 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי.
30. לבסוף, בת"פ (מחוזי חי') 32775-09-23 מדינת ישראל נ' סאלח (17.7.24) נדון אדם בעל הרשעות קודמות, שהורשע לפי הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, נשיאה והובלת נשק, ירי באזור מגורים ואיומים. במסגרת סכסוך מתמשך שכלל הודעות מאיימות אותן שלח אותו נאשם לבת זוג של המתלונן ואיומים בטלפון, ומנגד ניסיונות של המתלונן להגיע לנאשם, הגיעו המתלונן ואדם נוסף למקום בו שהה הנאשם. כשהבחין בהם, ירה הנאשם פעמיים באוויר ובהמשך ירה ממרחק של כ-15 מטרים לעבר רכב בו נסע המתלונן. הכדור פגע בלחיו של המתלונן, אשר נפגע בצורה קשה ונזקק לאשפוז וניתוח. על הנאשם נגזרו חמש וחצי שנות מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי בסך של 25,000 ₪.
- לסיכום הבחינה אציין שניים: ראשית, בשים לב לפסיקה שהציגו הצדדים, כי בחרתי להתמקד במקרים שניסבותיהם דומות, להבדיל ממקרים שונים באופן מהותי כגון כאלה שלא כללו ירי, הציגו נסיבות אישיות ייחודיות או כללו הסכמות לעונש. ושנית, כי ניתן לשאוב מן הפסיקה אמת מידה, אך גם לתת את הדעת לשוני למקרה כאן. בכלל זה יוזכרו סעיפי העבירה בהם הורשעו הנאשמים כאן (ולמשל כי לא הורשעו בעבירות של החזקת נשק או נשיאתו), והרקע לביצוע המעשים שנדון לעיל ומשמש כגורם ממתן.
31. במכלול השיקולים אני קובע, כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם 1, בנסיבות ביצוען, הינו מאסר בפועל לתקופה הנעה בין שנתיים וחצי ובין חמש שנים, ומאסר מותנה.
- מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם 2 כולל מאסר לתקופה שבין שנה וחצי ועד ארבע שנים, ומאסר מותנה. משהעבירות לא בוצעו מתוך מניע כלכלי, ובשים לב לכך שהמתלונן מסר שאין לו עניין בפיצוי, לא ישולב רכיב ממוני במתחמי העונש.
- קביעת העונש
32. לזכות הנאשמים תישקל הודאתם בכתב האישום המתוקן שיעלה את ההליך וחסכה מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. הגם ששמיעת הראיות החלה, נשמעו עדים ספורים. עוד אין להתעלם מקשיי המאשימה בהבאת עדים לעדות (הגם ששניים מן העדים התייצבו לשיבת-המשך), קשיים אשר באו לפתרון עם הודאת הנאשמים.
- יישקלו גם התיקונים שבוצעו בכתב האישום המתוקן בהשוואה למקורי, בדגש על המרתה של עבירת חבלה חמורה יותר, וייחוס עבירת הירי מנשק חם לנאשם 1 בלבד.
33. לזכות הנאשמים אשקול גם את גילאיהם הצעירים: בני 23 ו-24 בהתאמה, ואת נסיבותיהם האישיות כפי שפורטו בידי באי כוחם במסגרת הטיועון לעונש, ובכלל זה כי שניהם אבות לפעוטות.

34. בנוגע לנאשם 2 תישקל העדרן של הרשעות קודמות. בעניינו של הנאשם 1 קיימת הרשעה קודמת שיש לה רלבנטיות לדיון כאן, מה שעומד לחובתו, אך נוכח טיב העבירה בה הורשע בעבר ועיתוי ביצועה אין לומר שמדובר בעבר "מכביד".
- בנוסף, בעניינו של הנאשם 1 יישקל לקולה מצבו הרפואי עקב הפגיעה הקשה שספג באירוע מושא ההליך הקודם. מצב זה כולל פגיעות פיזיות וכן נפשיות של ממש, כעולה מן המסמכים שהוצגו כענ/1-3.
35. עוד תישקל לקולה הפגיעה בנאשמים כתוצאה מניהול ההליך ומן העונש הצפוי. בכלל זה יישקלו שהותם במעצר עד לתום ההליכים ותקופת המאסר שיידרשו עוד לרצות, כמו גם ההשלכות של אלה על בני המשפחה שלהם.
36. להודאה היבט נוסף, שעניינה בהכאה על חטא, הפנמת חומרת המעשים והבעת חרטה. לעניין זה שקלתי את הדברים שנשא הנאשם 2 בבית המשפט ואשר פורטו לעיל. הנאשם 1, כאמור, לא מסר דברים במישור זה.
37. ההגנה הוכיחה כי נערכה "סולחה", בין היתר בעדות אבי הנפגע. כידוע, המשמעות המשפטית של "סולחה" תלויה בנתוני המקרה ובחומרת המעשים (ע"פ 6494/21 ריאן נ' מדינת ישראל (20.12.21)). בנסיבות העניין, משלא הוגש הסכם ה"סולחה" ולא הובהרו נסיבות עריכתה ותכניה (למשל, האם כללה נטילת אחריות והאם שולם פיצוי לנפגע), יש לתת לה משקל מוגבל בלבד. היא אינה גורעת מחומרת המעשים, אך מצאתי להתחשב בה במסגרת השיקול העוסק בפעולה לתיקון תוצאות המעשים (סעיף 40יא(5) לחוק העונשין), ונוכח החשיבות שבהשכנת שלום בסכסוך משפחות שכבר הביא לשני אירועים אלימים מאוד ולהליכים פליליים.
38. מנגד, קיימות נסיבות לחומרה. במעשים שכללו כאמור נכונות לפגוע בצורה קשה באחר, ובביצועם בדרך שנדונה לעיל לרבות שימוש בנשק חם ובאמצעי הסוואה, יש כדי להעיד על מידה רבה של תעוזה (במובנה השלילי), ועל בעייתיות במישור הערכי ובריסון העצמי.
- כך לשני הנאשמים, ובאופן מוגבר לנאשם 1 אשר התנהל במהלך ההתרחשות בצורה שתוארה לעיל (לרבות ההיצמדות למתלונן, התנועה המגונה והשימוש באלת ברזל), וכאמור גם ביצע בעצמו את הירי. נתונים אלה מעלים חשש להישנות מקרי אלימות בעתיד, ומחייבים לתת משקל לטעמי ההרתעה האישית בעיצוב העונש. מאותה סיבה נדרש לגזור לנאשמים עונשי מאסר מותנים. בד-בבד, יש לשקול אלמנטים אלה גם בהתחשב ברקע לביצוע המעשים, שנדון לעיל.
39. עוד יישקל הצורך בהרתעה כללית. על העונש לעצב מסר שישאף למנוע מאחרים לשגות באופן דומה, במעשים אלימים מיותרים כמו גם בשימוש מסוכן בנשק חם כדרך ליישב סכסוכים.
40. נימוק נוסף לחומרה הוא כי כלי הנשק ששימש בביצוע המעשים לא נתפס או נמסר, ועלול לשוב ולשמש בצורה פסולה ומסוכנת.
41. משהדבר נטען במסגרת הטיעון לעונש אציון, כי איני סבור שהעונשים שנגזרו בהליך המקביל צריכים להשפיע כאן. דובר בהסדר "סגור" לעונש שאימוצו, כידוע, נעשה בהתאם להלכות בנושא הכוללות שיקולים שאינם רלבנטיים כאן. גזר הדין או פרוטוקול הצגת ההסדר באותו הליך גם לא הוגשו, באופן המאפשר לעמוד על הטעמים להסדר (שמצויים במחלוקת בין הצדדים כאן) ולאימוצו.
42. במכלול השיקולים, בנוגע לנאשם 2, בשים לב לכך שמדובר בהרשעתו היחידה ונוכח נטילת האחריות והבעת החרטה, בתקווה שיידע לשוב למוטב כך שתהא זו גם הרשעתו האחרונה, אך גם בשים לב לשיקולים לחומרה, ניתן למקם את עונשו בהתקרב לרף התחתון של מתחם העונש. כך גם בעניינו של נאשם 1, אך תוך שימת לב לאלמנטים הפועלים לחובה כמפורט לעיל.
43. על הנאשמים נגזרים העונשים הבאים:
- לנאשם 1 -
- א. 34 חודשי מאסר, שיימנו מיום מעצרו.
- ב. 18 חודשי מאסר, אותם ירצה אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה שיש בה יסוד של אלימות פיזית, או עבירה המנויה בסעיף 144 לחוק העונשין.
- לנאשם 2 -
- א. 20 חודשי מאסר, שיימנו מיום מעצרו.
- ב. 12 חודשי מאסר, אותם ירצה אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה שיש בה יסוד של אלימות פיזית, או עבירה המנויה בסעיף 144 לחוק העונשין.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, כ"ט כסלו תשפ"ה, 30 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.